

Nobel-beszéd
Krasznahorkai László

2025 irodalmi Nobel-díjasa

SVENSKA
AKADEMIEN

© THE NOBEL FOUNDATION 2025

General permission is granted for the
publication in newspapers in any language
after December 7, 2025, 5:00 p.m. CET.

Publication in periodicals or books otherwise
than in summary requires the consent
of the Foundation.

On all publications in full or in major parts
the above underlined copyright notice
must be applied.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az irodalmi Nobel-díj kapcsán eredetileg a reményről kívántam megosztani önökkel a gondolataimat, de a remény nálam éppen *végleg* kifogyott, így most az angyalokról fogok beszélni.

I.

Járkállok fel-alá, és az angyalokról gondolkozom, most is járkállok, ne higgyenek a szemüknek, úgy látszik, hogy állok, és beszélek egy mikrofonba, de nem, a valóságban én most körbe-körbe, az egyik saroktól a másikig, és vissza oda, ahonnan elindultam, és így tovább, körbe-körbe, és igen, az angyalokról, akikről annyit máris elárulhatok, hogy újfajta angyalok ezek, már nincsen szárnyuk, ezért például már nem kell azon töprengeni, hogy ha kiáll az a két szárny a hátból, sőt, az a két hatalmas szárny még súlyosan szét is kerül túl a köntösön, akkor miképp is dolgozik az ő égi szabómesterük, miféle ismeretlen tudás lengi be a műhelyét odafönt, amikor felöltözteti őket, a két szárny kint van, magától értetődően kívül a testetlen testen, de hol dugják ki akkor a szárnyaikat azokból a testetlenül testi, édesen gyűrűző köntösből, mely a szárnyaikat is fedi, vagy ha nem kidugják, akkor hogyan takarja a testüket a szárnyaikkal együtt ez a mennyei köntös, szegény Botticelli, szegény Leonardo, szegény Michelangelo, sőt, szegény Giotto és Fra Angelico!, de mindegy mostmár, a kérdés elpárolgott a régi angyalokkal együtt, ezek újak, ennyi már világos, amikor elkezdek járkálni a szobámban, amiből most önök csak annyit látnak, hogy állok egy mikrofon előtt, és a Nobel-díj kitüntetettjeként bejelentem, hogy a reményről akartam, de arról most épp nem, így az angyalokról inkább, ebből indulok ki, ez már homályos körvonalakkal azelőtt ott volt az agyamban, hogy elindultam volna töprengő testtartást felvéve a dolgozóhelyiségemben, ami nem nagy, mindössze négyszer négy méter egy toronyszobában, amiből még le kell számolnunk azt a részt, ahol a lépcső fel- illetve levezet a földszintre, persze, ne gondoljanak valami romantikus elefántcsonttoronyra, ez a toronyszoba egy fából ácsolt földszintes épület jobb oldali sarkán a legolcsóbb lucfenyődeszkából azért magasodott a többiek fölé,

mert lejt a telkem, mert az egész egy dombtetőn áll, mármint az egész telek, és lejt, sőt, *nagyon* lejt egy völgy felé, aminek következtében, ha azt akartam, hogy a kiegészítésre szoruló földszinti helyiségek kapjanak egy bővítést, márpedig a mindent elborítani igyekvő könyvek miatt akartam, akkor egy idő után elodázhatatlan volt, hogy a lejtés miatt e kiegészítésként megépített szoba már toronyként magasodjon fel egy alsó helyiségre nehezedeve, nos, itt hát csak az angyalokról,

és nem a reményről,

és nem azokról, a régiokról, mert a régiak, a szárnyasok – gondoljanak a leghíresebbekre, az Angyali üdvözlétről készült mérhetetlen mennyiségű festményre a középkorból és a reneszánszból – egy üzenetet hoznak, üzenetet, hogy a Megszületendő megszületik – ezek a régi angyalok, ezek a mennyei futárok folyton ezzel, vagy más üzenettel érkeznek, és ezt az angelológia szerint adják át a címzettnek többnyire szóban, vagy olykor – mint a 9-10. század idejéből származó ábrázolásokon – egyenesen egy hullámszóval felolvasva, egyszóval a szó rendkívüli jelentőségre tesz szert már ebben a jelenetben, de az angyalok egyéb küldetésük során is fénybe burkolt vagy fülbe sűgött szóval kézbesítik, vagy hát, pontosabban kézbesítették, amit a Feljebbvaló üzen a kiválasztottnak, és ebben az értelemben – eltekintve most az ábrázolásuktól – ezeket már annyira nem lehet, vagy hát, pontosabban nem lehetett megkülönböztetni az üzenetüktől, annyira nem, hogy voltaképp azt kell mondanunk, hogy a régi angyalok: üzenetek, hogy ők maguk az üzenet, mely mindig a Megfellebbezhetetlentől érkezik, ő indítja le őket, az angyalait, hozzánk, kik a porban küzdünk, bolyongunk az Előreláthatatlanul Bekövetkezendőkre ítélve /hej, azok a szép idők!/, egyszóval, a régi angyal: üzenet valaki mástól valaki másnak, üzenet egy hírrel, melynek utasítás vagy tudósítás jellege van, de még akkor sem foglalkozom itt velük önök előtt állva, miközben, ugye, körbe-körbe járva a toronyszobában, amely mint tudják, csak olcsó lucfenyőből, szinte fűthetetlenül, és kizárólag a telek lejtése miatt torony, nos, a régiakkal akkor sem, ha a bennünk élő kép – köszönhetően a közép- és koraújkor géniuszainak, Giotto-tól Giotto-ig –, ha

ezek a gyönyörűséges, fenséges, bensőséges jelzőkkel illehető régi angyalok bármikor, ma is, folyton megérintik hinni képtelen lelkünket, hisz ők voltak, hisz ők maradtak évszázadokon keresztül az egyetlenek, akiknek ritka megjelenéséből magára a Mennyre következtethettünk, és ezzel az irányra, amely már önmagában, irányként megépítette bennünk az univerzum szerkezetét, hisz ahol irány van, ott távolság van, azaz van tér, és ahol irány van, ott távolság is van két pont között, vagyis van idő, megvan tehát évszázadokra – oh! évezredekre! – a teremtettnek hitt világ, ahol tehát a velük, a régi angyalokkal esett találkozók megadták a módját, hogy a fentet és a lentet határozottan úgy érzékeljük, mint valóságosat, így járnék körbe-körbe egyik sarokból visszaérve ugyanabba a sarokba, ha a régi angyalokról kívánnék beszélni önöknek, de nem, a régi angyalok már nincsenek meg, csak az újak, én pedig nem ezzel járok körbe-körbe egyik saroktól ugyanabba, miközben itt állok az önök figyelmében, mert, mint talán említettem már,

új angyalaink vannak,

akik szárnyaikat veszelve már egyáltalán nem rendelkeznek azokkal az édesen gyűrűző köpenyekkel sem, egyszerű utcai ruhában járkálnak köztünk, nem tudjuk, mennyien vannak, de homályos sugalmazás szerint számra megvannak mind, mivel valahogy hol itt-hol ott, mint a régi időkben a régiek, ezek az újak is kísértetiesen ugyanolyan esetekben tűnnek elénk az életünkben, mint a régiek, s voltaképpen könnyű felismerni őket, ha úgy akarják, és nem rejtik el, mit is hordoznak magukban, könnyű, mert mintha egy másféle tempóval, másféle ütemre, dallamra lépnének be a létünkbe, mint amilyen ütemre mi lépkedünk, küszködve és bolyongva a porban idelent, ráadásul abban sem lehetünk már biztosak, hogy ezek az újak valahonnan odafönről érkeznek le hozzánk, mert bizony nem úgy tűnik, mintha lenne egyáltalán odafönt még, mintha az is – a régi angyalokkal együtt – átadta volna a helyét az örök VALAHOLNAK, ahol már csupán Elon Muskok örült szerkezetei szerkesztik a teret és az időt, és ebből már kiderülhet, hogy miközben önök változatlanul csak egy öreg embert látnak és hallgatnak itt a maga ismeretlen nyelvén beszélni a Nobel-díj átvételének bejelentése

alkalmából, aki persze változatlanul és pontosan ugyanabban a kifűthetetlen toronyszobában, a lucfenyődeszkák között, körbe-körbe, szóval én, vagyis az, most felgyorsítja a lépéseit, mintha ki akarná fejezni, hogy a gondolatai ezekről az új angyalokról másféle léptéket és másféle sebességet kíván meg attól, aki róluk gondolkodik, és tényleg, már felgyorsítva a lépteimet rögtön arra jutok, hogy ezeknek az új angyaloknak nemcsak szárnyuk nincsen, de nincs üzenetük sem, semmi, csak ott vannak közöttünk, egyszerű utcai ruhában, felismerhetetlenül, ha úgy akarják, aztán ha meg másképp, akkor kiválasztanak minket, odalépnek hozzánk, és akkor egy pillanat alatt lehull szemünkről a hályog, a szívünkről a lepedék, vagyis a találkozás létrejön, mi döbbenet, hogy jé, egy angyal, ők meg szemben velünk, csak hát ... nem adnak át semmit, nincs semmiféle hullámzó mondat körülöttük, nincs fény, mellyel a fülünkbe suttognának, ugyanis nem szólnak egy árva szót sem, mintha megnémultak volna, csak állnak és néznek ránk, a tekintetünket keresik, és kérlelés van ebben a keresésben, hogy nézzünk a szemükbe, és adjunk nekik

mi

át egy üzenetet, csak sajnos nekünk semmink nincsen, mert csak azt tudnánk mondani válaszként a kérlelő tekintetre, ami régen volt válasz, mikor még volt kérdés, de most se kérdés, se válasz, hát, miféle találkozás ez, hát, miféle égi és földi jelenet, csak állnak előttünk, néznek, mi is csak állunk és nézünk, és ha ők értenek is valamit ebből az egészből, mi biztosan nem értjük, miről van szó, néma a süketnek, süket a némának, hogy lesz ebből beszélgetés, hogy lesz ebből megértés, nem beszélve az isteni jelentőségről, amikor egyszercsak hirtelen felrémlik minden magányos, fáradt, szomorú érzékenyben, történetesen most – ha szabad magamat közéjük sorolni – bennem, aki látszólag itt önök előtt, a mikrofonba, de valójában ott fenn a toronyszobában, tudják, olcsó lucfenyő deszkafalak, gyalázatos hőszigetelés, hogy ezek az új angyalok végtelen némaságukban már talán nem is angyalok, hanem áldozatok, áldozatok a szó eredeti, szakrális értelmében, gyorsan előkapom a fonendoszkópomat, mert az mindig nálam van, most is, itt, hogy beszéljek abból a

toronyszobából, körbe-körbe járván, és nagyon lágyan a mellükre helyezem a hallgatófejet, és azon nyomban meghallom a sorsot, az övékét, és ezzel egy olyan sorsba lépek át, egy olyan sorsot érzek ott dobogni, ami azonnal megváltoztatja a pillanatot, de főleg a következőt, ami előttem állt volna, mert nem, az a valószínűnek ígérkező következő pillanat nem következik be, egy egészen más pillanat következik be, a megrendülés és az összeomlás pillanata csap le rám, mert a fonendoszkópom kihallja az élem álló új angyal rémületes történetét, hogy áldozat ő, áldozat: és nem értünk, hanem miattunk, valamennyiünkért, és valamennyiünk miatt, szárnyak nélkül, és üzenet nélkül, tudatván, hogy háború van, háború, és csak háború a természetben is, a társadalomban is, és ez a háború nemcsak fegyverekkel, kinnal és pusztítással zajlik, azzal is persze a skála egyik szélén, de zajlik annak a skálának az ellenkező szélén is, mert egyetlen rossz szó elég, amit neki, az új angyalnak egyszer odavetettek, elég egy igazságtalan, egy meggondolatlan, egy méltatlan tett, egy belegázolás a lélekbe és a testbe, mely éppen hogy másra rendezkedett be születésekor, nem arra, mert arra védtelen, hogy egy megtöretés legyen, egy aljasság, egy cinikus kegyetlenség az ő ártatlansága és szüziessége ellen, egy tett, de már egyetlen rossz szó is elég, hogy örökre megsebezze őt, és amit én tízezer szóval se tehetek jóvá, hisz jóvátehetetlen.

II.

Á, hagyjuk az angyalokat!

Beszélek inkább az emberi méltóságról.

Elképesztő ember, ki vagy te?

Feltaláltad a kereket, feltaláltad a tüzet, feltaláltad, hogy az együttműködés az egyetlen esélyed, feltaláltad a dögevést, hogy ura legyél az általad uralt világnak, megdöbbenően sok észre tettél szert, s akkora az agyad, annyira barázdált és annyira komplex, hogy ezzel tényleg az általad világnak nevezett világ fölött némiképp korlátozottan, de hatalmad lett, olyan felismerésekre jutottál, amelyekről ugyan később kiderült, hogy nem igazak, de segítettek a továbbhaladásodban az evolúciód során, ugrásszerűnek látszó fejlődésed megszilárdította és megnövelte fajtád a Földön, hordákba gyűltél, társadalmakat építettél, civilizációkat hoztál létre, arra a csodára is képes lettél, hogy ne halj ki, pedig lett volna lehetőséged rá, de te újra két lábra álltál, majd homo habilis-ként kőből szerszámot csináltál, és használni is tudtad, aztán erectus-ként feltaláltad a tüzet, s ama apróság miatt, hogy ellentétben a csimpánzzal, nálad a gégefő és a lágy szájpadlás nem ér össze, lehetővé vált – az agy beszédközpontjának a párhuzamos finomodásával –, hogy létrehozod a beszédet, leültél a Mennyek Urával, és ha hihetünk az Ószövetség elhallgatott fejezeteinek, leültél vele, s amit Ő felmutatott a teremtett dolgok közül, annak te nevet adtál, majd később feltaláltad az írást, de ekkor már filozófiai gondolatmenetekre is képes voltál, az eseményeket előbb összekapcsoltad, majd elválasztottad a hitbeli meggyőződésedtől, a tapasztalatodra hivatkozva megteremtetted az időt, kocsit, hajót szerkesztettél, és bejártad az Ismeretlent a Földön, kiraboltál mindent, amit lehetett, és rájöttél, mit jelenthet, ha összpontosítod az erődet és a hatalmadat, feltérképezted a megközelíthetetlennek gondolt bolygókat, és már nem istennek tekintetted a Napot és nem sorsot meghatározóknak a csillagokat, feltaláltad, vagy inkább minősítetted a nemiséget, a nő és a férfi szerepét, majd nagyon későn, bár soha nem későn, feltaláltad a szerelmet a számukra, feltaláltad az érzést, a beleérzést, a tudás megszerzésének

különböző hierarchikus módjait, végül felrepültél a levegőbe, lehagytad a madarakat, aztán elrepültél a Holdra, és megtetted az első lépéseket ott, olyan fegyvereket találtál föl, amivel fel lehet robbantani a Földet, mégpedig sokszor egymás után, tudományokat találtál ki olyan rugalmas szinteken, amelynek köszönhetően a holnap folyton megelőzi, megszégyeníti a ma elképzelhető, és teremtettél művészetet is a barlangi rajzoktól Leonardo Utolsó vacsorájáig, a ritmus mágikus, fekete bűvöletétől Johann Sebastian Bachig, végül történelmi lépték szerint egészen hirtelen elkezdted nem hinni semmiben többé, a magad teremtette s a képzeletet megsemmisítő eszközeid segítségével már csak rövid távú memóriád maradt, így elhagytad a tudás és a szép és az erkölcsi jó nemes és közös birtokát, és készülsz kiköltözni egy lápvidékre, ahol süllyed a láb, ne mozogj, mész a Marsra?, inkább: ne mozogj, mert elnyel ez a sár, lehúzza a mocsár, de szép volt, utad az evolúcióban lélegzetelállító, csak sajnós: megismételhetetlen.

III.

Á, hagyjuk az emberi méltóságot.

Beszélek inkább a lázadásról.

Egyszer már megpróbáltam erről szót ejteni a *Megy a világ* című könyvemben, de nem vagyok elégedett azzal, megpróbálom újra. A kilencvenes évek elején egy párás, fülledt délután egy vonatra vártam Berlinben az egyik U-Bahn állomás alsó szintjén. A peronok, mint mindenütt az U-Bahnok rendszerében, úgy voltak kiképezve, hogy a menetiránynak megfelelő kezdőpontjukon, csak pár méterrel attól, ahol a szerelvény újra egy alagútban folytatja tovább, egy irányító lámpákkal kiegészített nagy tükröt szereltek fel, részben, hogy segítse a vezetőt, hogy rálásson a szerelvény teljes hosszára, részben pedig hogy jelezze, hol kell – majd ha megérkezik – a szerelvény legelejének centre pontosan, átmenetileg, a ki- és beszállás idejére, megtorpannia. A tükrök természetesen a járművezetőnek szólt, a lámpák piros jelzése pedig annak, hogy a peronnak melyik az a sínekre merőlegese, melynek magasságában a vonatot a ki- és beszállás biztonságos lebonyolításához a vezetőnek meg kell állítania, s amik aztán, mármint a lámpák, miután a ki- és beszállás lezajlott, zöldre váltanak, s az U-Bahn indulhat tovább az alagútban – és esetemben – Ruhleben felé. A balesetek elkerülése és egyáltalán, a szabályok elrendezése miatt egy figyelmeztető tábla elhelyezésén kívül felfestettek még egy jól látható, vastag sárga vonalat is a lámpatartó oszlop és az alagút bejárata közé a kövezetre, mely sárga vonal azt volt hivatva jelezni, hogy ha a peron maga néhány méterrel tovább tart is, mert így volt, az utas ezt a sárga vonalat semmiképpen nem lépheti át, így alakult ki – mint minden állomáson, úgy itt is – egy szigorúan tiltott zóna a sárga vonal és az alagút bejárata között, ahová ember, vagyis utas semmilyen körülmények között nem léphet be. Vártam a vonatra, hogy megjöjjön Kreuzberg felől, és hirtelen észrevettem, hogy e tiltott zónában ezúttal van valaki. Egy clochard volt, és éppen görnyedt háttal, fájdalmasan, arcát e fájdalmában kissé felénk fordítva, mint aki együttérzésre számít, vizelni próbált a síneknek épített járatba. Látszott, hogy valóban nagy szenvedést okoz neki a vizelés, és szinte cseppenként tud csak megszabadulni a húgytól. Mire teljesen felfogtam, mi történik ott, már

körülöttem is észrevették, micsoda példátlan eset zavarja meg számunkra ezt a délutánt. Azonnal és általános, szinte tapinthatóan egyöntetű volt a vélemény, hogy ez botrány, és a botrányt rögtön meg kell szüntetni, a clochard-nak távoznia kell, és a sárga vonal érvényét vissza kell állítani. Nem lett volna baj, ha clochardnak sikerül befejeznie a dolgát, és visszaoldalal miközénk, aztán felmászik a lépcsőn a felső szintre, de a clochard nem fejezte, mert feltehetően nem fejezhette be, és ami ennél is közelebb vitte az eseményt a bajhoz, az volt, hogy a túloldali peronon egyszer csak egy rendőr tűnt fel, és átkiáltva onnan, voltaképpen szinte szemben a clochard-ral, határozottan felszólította a törvényszegőt, hogy azzal, amit csinál, azon nyomban hagyjon fel. Ezek az állomások – ismét csak a biztonság kedvéért – úgy lettek kialakítva, hogy az ellentétes irányokból egy adott megállóhelyre érkező és tovább induló vonatok el voltak választva egymástól, azaz a két sínpart nagyjából tíz méter szélességben egy közel egy méter mély gödörben helyezték el, így ha egy utas meggondolta magát, és csak az egyik irányban közlekedő szerelvényekhez tartozó peronról a másik irányba tartó peronra át akart jutni, akkor azt csak úgy tehetette meg, hogy elmegy a peronja végén nyíló lépcsőig, felmegy a felső szintre, aztán ott átgyalogol a sínek fölötti folyosón erre az oldalra, lejön a lépcsőn, s a hirtelen megkívánt irányba tartó vonatát így éri el, viszont magától értetődően aképpen nem, hogy csak úgy fogja magát, beleugrik a síngödörbe, és azt a tíz métert ezeken a síneken áthágva teszi meg, nem, ez, ha lehet egy tiltást fokozni, még inkább tilos volt, és természetesen életveszélyes, s ezt a nyilvánvaló tényét azért fejttem ki ilyen részletességgel, mert az említett s láthatóan felbőszült rendőrnek – a méltóságát is valamelyest megőrizve, de felhatalmazásával és jóérzésével élve – bizony ugyanezt az utat kellett megtennie, azaz el kellett induljon a feljárati lépcső felé azon a túloldali peronon, ott fel kellett lépcsőzzön a felső szintre, majd átszaladnia erre az oldalra, végül le miközénk.

Ez volt az irányadó helyzet, tehát erre kényszerült a rendőr is, mert az észrevételtől számítva hiába kiáltott át a maga öblös hangján jó párszor, a clochard rá se hederített, még a fejét is ugyanoda, felénk fordítva tartotta, és változatlan gyötrelmet tükröző

tekintettel csak nézett ránk, miközben csepegtetett tovább a sínekre, ami: a szabálynak, a rendnek, a törvénynek és a józan észnek ez a valóban példátlan megsértése, hogy ugyanis nem vett a felszólításról tudomást, vagyis a rendőr feltehető kifejezésével: süketnek tette magát, ennek a rendőrnek különösen fájt.

Magától értetődik, hogy a clochard számolt vele, hogy a másik fájó előnye miatt a rendőr gyorsabb lesz, mint ő, és semmiképpen nem tudja akarata és a természet akarata szerint időben befejezni a tiltott cselekedetet, ezért, amikor érzékelte, hogy a rendőr sietve, majd futva elindul a túlsó peronon, hogy a távolban nyíló feljáraton elérje a felső szintet, és átrohanjon a sínek fölött, aztán lefusson ide a mi oldalunkra, és fülön csípje őt, nagy nehezen, nyögdecselve, de abbahagyta, amit csinált, és elkezdett menekülni felénk, hogy minél előbb elérje a legközelebbi, felfelé vezető lépcsőt, és eltűnjön valahogy.

Szörnyű verseny volt. Elcsendesült peronunk közönsége, mert amikor a clochard elindult, azonnal nyilvánvalóvá vált, hogy ebből a menekülésből itt nem lesz semmi, mert ez az öreg clochard egész testében remegni kezdett, a lábai és a lábait irányító agya, úgy tűnt, már nem működtek rendesen, így aztán míg azt figyelte, hogy a rendőr a túloldalon az ottani feljáró felé igyekszik – méter méter után! –, addig ő itt a mi oldalunkon borzalmas erőfeszítéssel, csápoló karokkal is csak centimétereket és centimétereket tudott megtenni, miközben a rendőr is, ő is azt a tíz métert nézte, ami elválasztotta egymástól őket. Ez a tíz méter a rendőrnek egy ki nem érdemelt büntető akadály nehéz kínja volt, neki pedig, a mi oldalunkon, ez a tíz méter az elodázást jelentette, mely elodázás magában hordozta az értelmetlen, de nyilvánvaló bizakodást, hogy megússza a nyilvánvaló felelősségrevonást. A rendőr szemszögéből nézve a dolgot, ő a törvényt, a mindenki által jóváhagyott és ezért kötelező Jót képviselte a mindenki által elítélt és az ésszerűre nemet mondó szabályszegővel, más szóval a Rosszal szemben. Igen, a köteles Jót képviselte, de az adott pillanatban tehetetlenül, bennem pedig, ahogy megalázottan az embertelen versenyt figyeltem, méterek a centiméterekkel szemben, az történt, hogy késélessé vált a figyelmem, és

ez a figyelem megállította a pillanatot. Ott állította meg, ahol észrevették egymást, a jó rendőr azt, hogy a rossz clochard a tiltott zónában vizek, és a rossz clochard azt, hogy balszerencséjére mindezt észrevette egy jó rendőr. Mindössze tíz méter volt közöttük, a rendőr a gumibotjáért kapott, és mielőtt nekieredt volna, megtorpant, ó, végtelen, de megakasztott hatalom volt ebben a mozdulatban, izmai ugrásra készen megfeszültek, mert egy pillanatra átfutott rajta, mi lenne, ha egyszerűen átugorja azt a tíz métert, míg a tíz méter védettségében a túloldalon a végtelen, kettős kiszolgáltatottság csápolta és reszketett. Itt állt meg a figyelmem, s ez így maradt máig, ahogy arra a képre gondolok, amikor a rendőr dühödten lóbálva a gumibotját elindul a clochard-ért, vagyis amikor a köteles Jó elindul a clochard álruhájában már megint felbukkanó Rosszért, sőt, nem egyszerűen a Rosszért, hanem a tett szándékossága és tudatossága miatt magáért a Gonoszért, s így ebben a kimerevedett jelenetben folyton és ma is azt látom, hogy a túloldalon a siető, majd futó lépteivel az ott métereket és métereket, a bűnös pedig, a mi oldalunkon, nyöszörögve, reszketve, erőtlenséggel s a fájdalomtól szinte bénán, hisz ki tudja, hány csepp maradt bent ebben a testben, csak centiket és centiket – igen, azt látom, hogy a Jó ebben a versenyben ezt a Rosszat

mindenössze tíz méter miatt

soha nem kaphatja el, mert ez a tíz méter áthidalhatatlan, és hiába fogja el majd ez a rendőr ezt a clochard-t a berobbanó szerelvényvel egyidőben, az én szememben az a tíz méter örök és legyőzhetetlen, mert az én figyelmem azt érzékeli csak, hogy a Jó soha nem éri el a csápoló Gonoszt, mert a Jó és a Gonosz között nincsen semmiféle remény.

Ment velem a vonat Ruhleben felé, és nem bírtam kivenni a fejből azt a reszketést és csápolást, s hirtelen, mint a villám, belém csapott a kérdés, hogy vajon ez a clochard és a többi pária mind, mikor láznak fel – meg hogy milyen is lesz az a lázadás. Talán véres, talán kegyetlen, talán szörnyű, amikor az egyik felkoncolja a

másikat, aztán leintem magam, mert azt mondom, ó, nem, az a lázadás, amire én gondolok, más lesz, mert az a lázadás az egészre vonatkozik.

Hölgyeim és uraim, minden lázadás az egészre vonatkozik, és most, hogy itt állok önök előtt, és egészen belassulnak a lépteim abban az otthoni toronyszobában, újra felvillan az az akkori berlini utazás az U-Bahnnal Ruhleben felé. Egyik kivilágított állomás fut el a másik után, nem szállok ki sehol, azóta is megyek azzal az U-Bahnnal az alagutakban, mert nincs állomás, ahol kiszállhatnék, csak nézem az elfutó állomásokat, és úgy érzem, mindent elgondoltam, és mindent elmondtam arról, hogy mit gondolok a lázadásról, az emberi méltóságról, az angyalokról, és igen, talán mindent – még a reményről is.

The premises of the Swedish Academy are located in the Stock Exchange Building on Stortorget in Stockholm's Old Town. The building was erected between 1767 and 1778 by the architect Erik Palmstedt. The ground floor was intended for the Stock Exchange, and the upper floor for the city's bourgeoisie. From the 1860s, the Exchange's Grand Hall served as the city council session hall.

While the Academy has always held its annual ceremony in the Grand Hall, it was not until 1921, when city council meetings were moved to the newly built Stockholm City Hall, that the Academy finally moved into the Stock Exchange Building. A donation made it possible for the Academy to sign an agreement giving them the right to use the upper floor of the Exchange in perpetuity.